Loftslagsvænn landbúnaður

Berglind Ósk Alfreðsdóttir

Fagráðstefna Skógræktar 2022

Loftslagsvænn landbúnaður

- Markmið verkefnisins er að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og auka kolefnisbindingu í landbúnaði.

- Samstarfsverkefni Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, Landgræðslunnar, Skógræktarinnar, matvælaráðuneytisins og umhverfis- orku og loftslagsráðuneytisins.

- Verkefnið er hluti af aðgerðaáætlun stjórnvalda í loftslagsmálum

RML RÁÐGJAFARMIÐSTÖÐ LANDBÚNAÐARINS

skógræktin

Stjórnarráð Íslands
Matvælaráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

Hvatningarviðurkenning Festu og Reykjavíkurborgar 2022

Bændur hvattir við markvissra loftslagsaðgerða

Í umsögn dómnefndar um Loftslagsvænan landbúnað segir: „Verkefnið miðar að því, með fræðslu, að hvetja bændur til markvissra loftslagsaðgerða og nýsköpunar. Í dag eru 40 bændur þátttakendur í verkefninu og er stutt með beinum hætti við þeirra eigin markmiðasetningu í loftslagsmálum með fræðslu og ráðgjöf. Búrekstrargögn eru sett inn í kolefnisreiknivél þar sem kolefnisígildi búsins eru reiknuð út. Lögð er áhersla á að samþætta rekstrarlegan ávinning og loftslagsávinning þátttakenda. Spennandi verður að fylgjast með hvernig verkefninu mun miða áfram, hver mælanlegu áhrifin verða og hvaða nýju lausnir og aðferðir verða til í framtíðinni út frá verkefninu."

Hraun II
Garður
Sandfellshagi 2
Hafrafellstunga
Sandur 1
Hvoll
Sölvabakki
Stóra-Fjarðarhorn
Bustarfell
Bollastaðir
Hólsgerði
Svartárkot
ÍSLAND
Egilsstaðir
Skjöldólfsstaðir
Bakkakot
Hellur
Borgarnes
Kiðafell
Austurhlíð
Haukholt
Austurey 1
Reykjavík
Fossnes
Langamýri
Keflavík
Selfoss
Grindavík
Þorlákshöfn
Butra
Lambhagi
Sólvellir
Stóra Mörk 3
Vestmannaeyjar

Viðvík
Engihlíð
Fellshlíð
Bessastaðir
Þorleifsstaðir
Bær 1
Tannstaðabakki
ÍSLAND
Glitstaðir
Signýjarstaðir
Borgarnes
Akranes
Reykjavík
Keflavík
Reykjahlíð
Tún
Grindavík
Þorlákshöfn
Ártún
Kanastaðir
Nýibær
Vestmannaeyjar

Loftslagsvænn landbúnaður (e. climate smart agriculture)

Loftslagsvænn landbúnaður (e. climate smart agriculture): Minnka kolefnissporið en á sama tíma auka framleiðni og hagræða í rekstri

1. **Eykur framleiðni og tekjur í landbúnaði**
2. **Hjálpar til við að aðlagast og byggja upp seiglu gegn loftlagsbreytingum**
3. **Dregur úr losun gróðurhúsalofttegunda**

Loftslagsvænn landbúnaður byggir alltaf á náttúrumiðuðum lausunum

Climate-smart farming and forestry
eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION
Challenges due to climate change
Drought
Changes in rainfall
Extreme weather events
Forest fires
Yield loss
Pests and diseases
Solutions through climate-smart practices
Reducing farm emissions
Soil carbon storage
Diversified systems (agroforestry, mixed farming)
Knowledge exchange
Benefits for resilient farming and forestry
Reduced farm emissions
Stable yields
Biodiversity
Diverse sources of income
More resource-efficiency
Healthy soil
Join the EIP-AGRI network at www.eip-agri.eu
funded by
European Commission

Fræðsla og ráðgjöf - Fullorðinsfræðarar

- Virkt námsumhverfi í loftslags-, umhverfis- og náttúruverndarverkefnum er lykilþáttur í því að ná árangri í þessum verkefnum.
- Fullorðir námsmenn hafa aðrar þarfir en veitt er innan hefðbundins skólakerfis
- Helstu atriði sem skipta máli fyrir fullorðinsfræðara í loftlags-, umhverfis-, og náttúruverndarmálum bænda:

1. ***Sjálfsímyndin*** – Bændur sýna mikla leiðtogafærni. Bera ábyrgð á eigin námi og eiga að fá að taka þátt í skipulagningu þess. Hlutverk ráðunautar að vera tengiliður og virkur hlustandi og geta leiðbeint bóndanum þannig að hann átti sig á eigin getu og þeim skrefum sem þarf að taka til að ná væntum árangri.
2. ***Reynslan*** –Hagnýt notkun fræðslu sem byggir á fyrri reynslu mjög áhrifarík.
3. **Vilji til náms –** Fræðslan þarf að ávarpa þarfi þátttökubænda
4. **Afstaða til náms** – Ráðunautar þurfa að ávarpa þær áskoranir sem bændur standa frammi fyrir – ekki einblína á kenninga og fyrirlestra.

Fræðsla og ráðgjöf

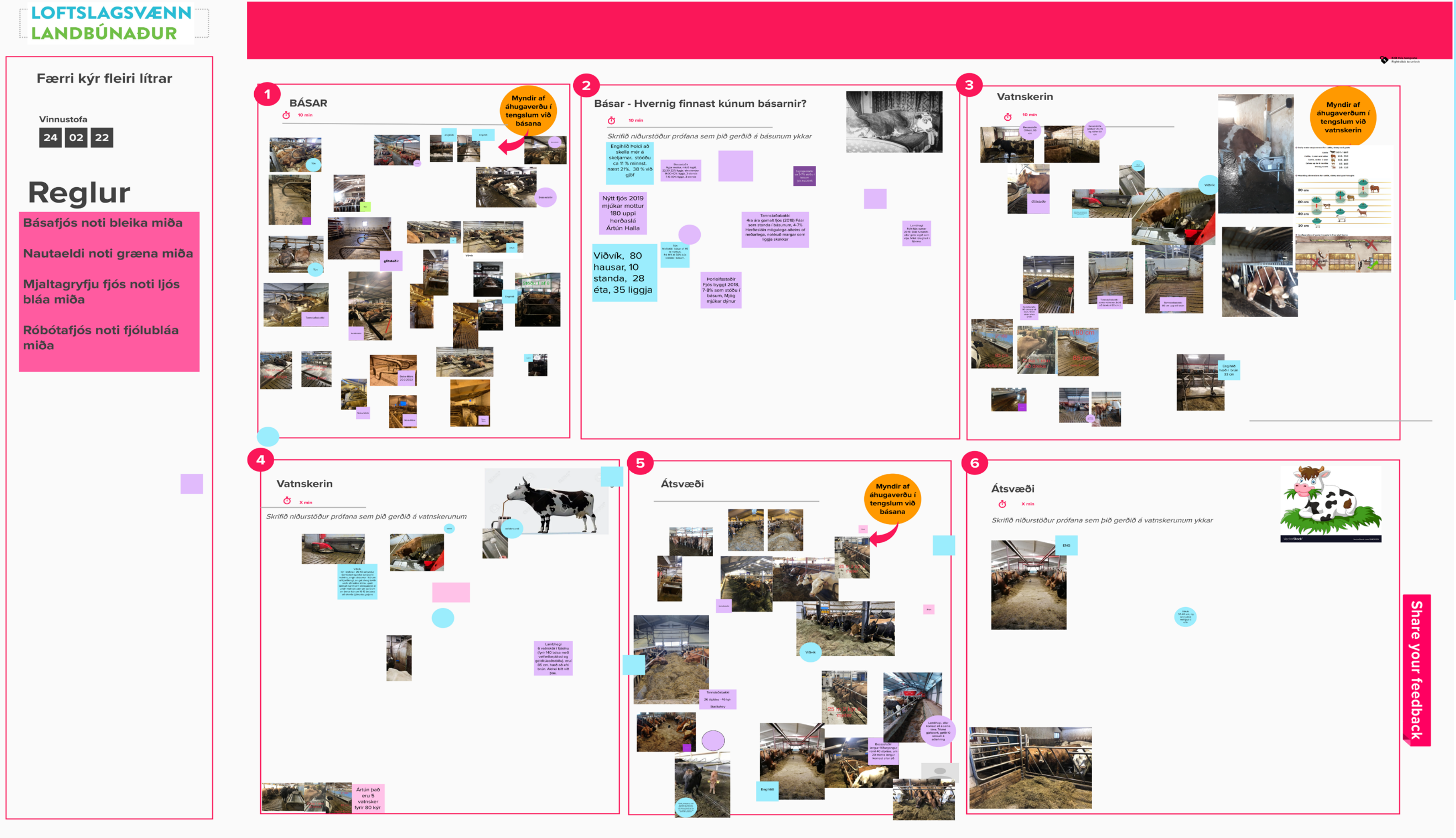

Aðgerðaáætlunin – loftslagsvænar aðgerðir

A. Aðgerðir sem lúta að því að dregið sé úr losun gróðurhúsalofttegunda

1. Betri nýting tilbúins áburðar og nýting lífrænna áburðarefna
2. Ræktun niturbindandi jurta í túnrækt
3. Minni olíunotkun
4. Verndun jarðvegs
5. Endurheimt votlendis
6. Draga úr innyflagerjun

B. Aðgerðir sem lúta að aukinni kolefnisbindingu

1. Uppgræðsla
2. Endurheimt skóglendis (birkiskóga og víðikjarrs)
3. Skjólbeltaræktun og ræktun hagaskóga
4. Ræktun nytjaskóga

C. Hugsað út fyrir boxið

Aðgerðaáætlun þátttakanda

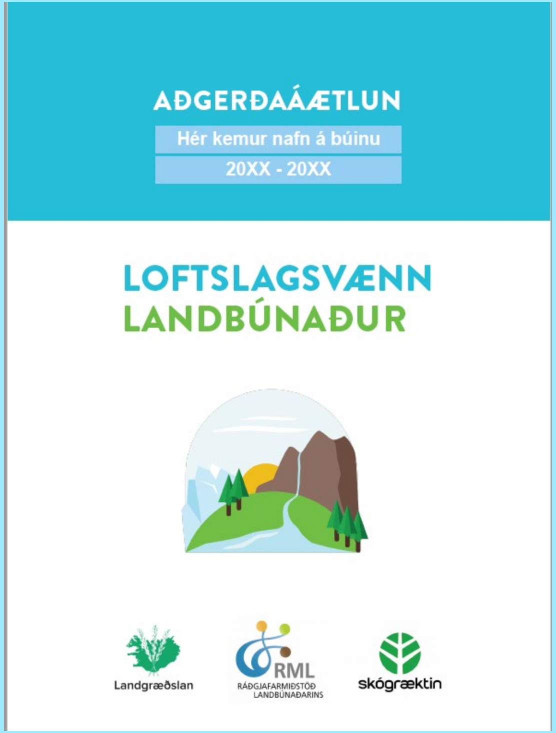

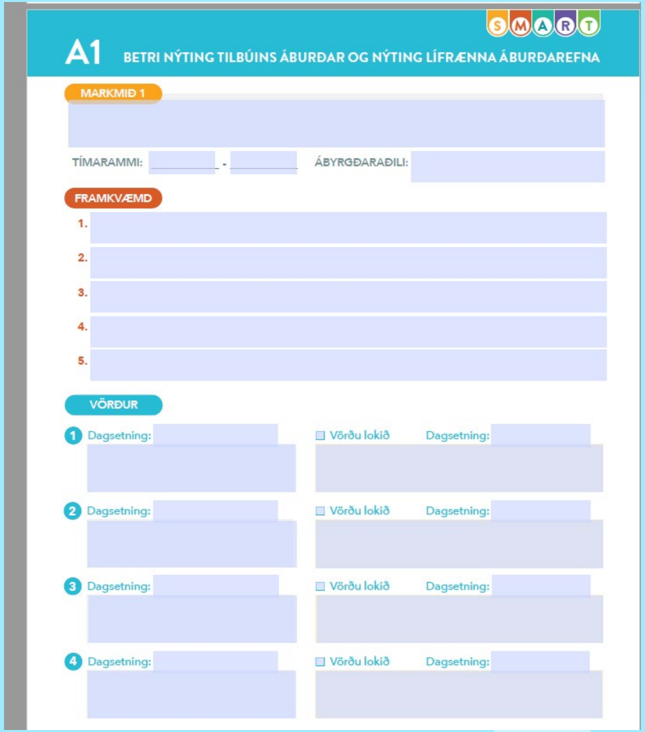

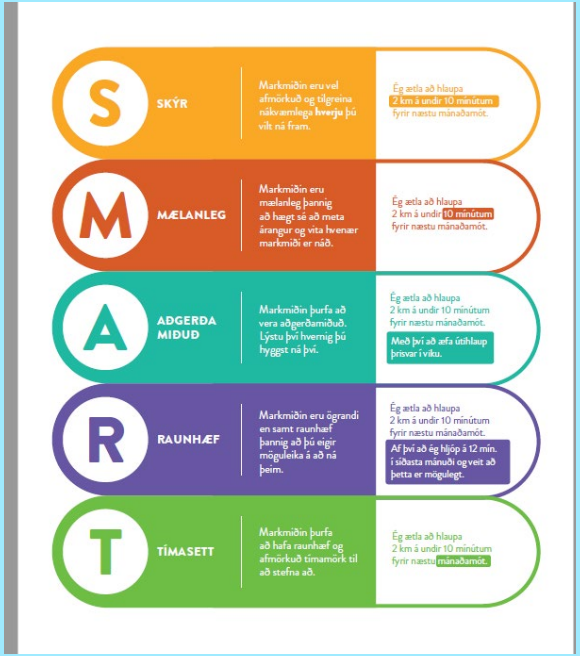

Heimsmarkmiðin

Markmið 4: Menntun fyrir alla: Verkefnið eykur þekkingu á loftslagsmálum og styður við ævi- og símenntun þátttakanda.

Markmið 7: Sjálfbær orka: Þátttökubændur eru hvattir til þess að skoða orkunýtingu í búrekstrinum og möguleika á nýtingu umhverfisvænnar orku.

Markmið 8: Góð atvinna og hagvöxtur: Verkefnið getur aukið framleiðni í landbúnaði með fjölbreytni, tækninýjungum og nýsköpun.

Markmið 9: Nýsköpun og uppbygging: Með því að styrkja sjálfbæra auðlindanýtingu og loftslagsvænar leiðir í landbúnaði er verið að styrkja innviði landbúnaðar til nýsköpunar og uppbyggingar.

Markmið 12: Ábyrg neysla og framleiðsla: Þátttökubændur framleiða heilnæm matvæli með áherslu á loftslagsmál og sjálfbærni.

Markmið 13: Aðgerðir í loftslagsmálum: Loftslagsvænn landbúnaður er loftslagsverkefni sem grípur til aðgerða gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra.

Markmið 15: Líf á landi: Verkefnið vinnur með vernd og endurheimt og stuðlar að sjálfbærri nýtingu vistkerfa á landi, sjálfbærri stjórnun skógarauðlinda og stöðvun jarðvegseyðingar og endurheitir landgæði.

Markmið 17: Samvinna um markmiðin: Verkefnið byggir á öflugri samvinnu þriggja fagstofnanna og tveggja ráðuneyta.

LOFTSLAGSVÆNN LANDBÚNAÐUR